

DNT Oslo og Omegn

Naturvernforbundet
Oslo og Akershus

Oslofjordens
Friluftsråd

Ås kommune
Samfunns- og arealplanlegging
Postboks 195
1431 Ås

Att: Solveig Viste

Oslo, 23.08.24

Dette brevet sendes på vegne av Akershus og Oslo Orienteringskrets, DNT Oslo og Omegn, Naturvernforbundet Oslo og Akershus og Oslofjorden Friluftsråd.

Uttalelse til

Sak 24/03545 Høring - Planstrategi 2025-28

Vi står midt i en naturkrise og en klimakrise. Den internasjonale naturavtalen som ble besluttet i Montreal i desember 2022 skal hjelpe oss å løse naturkrisen. Sammen med resten av verden skal Norge følge opp 2030-målene om 30 % bevaring av land og hav og at 30 % av naturen som i dag er ødelagt, skal restaureres. Mentale utfordringer, livsstilssykdommer og ensomhet er noen av de største helseutfordringene vi står overfor. Naturen er en kilde til forbedret fysisk og psykisk helse. Derfor er ivaretagelse av naturen ikke bare avgjørende for naturen i seg selv, men også for menneskers helse og trivsel. **Vi er enige i beskrivelsen av kommunens utfordringer. Det er bra at planstrategien har inkludert at natur- og klimakrisen er en del av utfordringene kommunen står ovenfor.**

Medvirkning

Vi takker for muligheten til å komme med høringssvar og at kommunen legger planstrategien ut på høring. Bred, aktiv involvering og samarbeid kan bidra til å få fram et helhetlig kunnskapsbilde og kjennskap til utviklingsbehov og muligheter. En aktiv involvering av lokalsamfunnet kan også stimulere til en bredere, mer engasjert medvirkning i eget nærområde. Dette kan bidra til å sikre aksept, engasjement og eierskap fra lokale parter, og dermed frigjøre tid og ressurser til de neste fasene i planprosessen.

Planstrategien bør vurdere oppsøkende virksomhet som et medvirkningstiltak i utvikling av kommunens planer og spesielt i forbindelse med utarbeidelse av arealplanen. Oppsøkende virksomhet kan innebære å kontakte organisasjoner som representerer personer med spesiell

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftsansjoner
osloogakershus@fnf-nett.no | Storgata 28A, 0184 Oslo | 90 65 16 61/92 42 16 30
organisasjonsnummer 918 940 359 | <https://fnf-nett.no/oslo-og-akershus/>

lokalkunnskap for å få deres synspunkter og tilbakemeldinger, på organisasjonenes hjemmebaner, for eksempel biblioteket, speiderhuset eller i turistforeningens lokaler. Oppsøkende virksomhet vil også ofte være en investering i omdømme og bidra til ytterligere forankring av planene.

Planstrategien bør vurdere opprettelsen av et rådgivende utvalg for natur. Rådgivende medvirkningsorgan kan gi en direkte og strukturert kanal for dialog og samarbeid mellom kommunale myndigheter og ulike grupper i samfunnet. Rådene kan bidra til å øke forståelsen og kunnskapen om ulike perspektiver og behov i samfunnet, og dermed bidra til mer inkluderende og helhetlige beslutninger.

Planbehov

Plan for frivillighet

Frivillige natur- og friluftsansjonerers kunnskap og engasjement gir forvaltningen og politikerne viktige innspill, opplyser og øker engasjementet i befolkningen og får folk ut i aktivitet. **Vi mener at det er positivt at kommunen oppdaterer planen for frivillighet.** Planen bør sikre gode vilkår for frivilligheten som f.eks. faste driftsmidler og fast møteplass med kommunen.

Plan for naturmangfold

Planstrategien må belyse hvordan 2030-målene i naturavtalen skal følges opp i kommunens planlegging. **Vi støtter at kommunen skal oppdatere planen for naturmangfold.** Dette er også anbefalt i Regjeringens¹ og Statsforvalteren² sitt forventningsbrev til kommunal planlegging i 2024.

Plan for friluftsliv

Friluftsliv er en viktig kilde til god fysisk og psykisk helse. Lett tilgang til natur i nærmiljøet gir hyppigere bruk. Friluftsliv er også et unikt virkemiddel for å bidra til økt inkludering og motvirke sosial utenforskap. **Vi mener det er positivt at kommunen skal utarbeide en plan for friluftsliv.** Vi anbefaler kommunen å inkludere en sti- og løypeplan og revidere arbeidet med de nasjonale prosjektene *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder* og *Friluftslivets ferdsselsårer*.

Kystsoneplan

Kystsonen er viktig leveområde for planter og dyr, og brukes mye til friluftsliv og rekreasjon. Det er et stort press på arealene, og ulike interesser konkurrerer ofte om de samme områdene. **Vi mener at kommunen bør utarbeide en kommunespesifikk plan for kystsonen. Behovet for dette er også understreket i kunnskapsgrunnlaget (s.19).** Dette vil være et godt virkemiddel for å adressere mange av de arealkonfliktene og utfordringene man står ovenfor i strandsonen. Se eksempel fra Sarpsborg kommune³.

Arealstrategi

En langsiktig arealstrategi skal fastsette prinsipper for arealutviklingen i kommunen, og går utover den enkelte kommuneplanperiode. Arealstrategien vil legge føringer for det videre arbeid med arealdelen og også for øvrige arealplaner i kommunen. Det er derfor viktig at denne utarbeides,

¹ [Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging 2023](#), Regjeringen

² [Forventninger til kommunal planlegging 2024](#), Statsforvalteren i Oslo og Viken

³ [Kystsoneplan 2022-2024](#), Sarpsborg kommune

høres og vedtas tidlig i planperioden. **Vi mener det er positivt at kommunen planlegger å rullere arealstrategiene.**

Klima- og energiplan

Naturområder er nødvendige for å begrense tapet av arter samt å ta vare på naturens økosystem er blant de beste måtene å motvirke de ekstreme klimaendringene på og samtidig lagre karbon. Regjeringen arbeider med å legge frem en ny stortingsmelding om klima og **vi støtter at kommunen ruller klima og energiplanen i løpet av 2025.**

Andre viktige vurderinger

Revidering av kommuneplanen

Det er viktig å rullere arealdelen for å følge opp nye nasjonale og regionale føringer og nye kommunedelplaner og temaplaner. Det er ingen hensikt å lage nye planer dersom ikke arealplanen revideres og tar hensyn til de nye planene. **Vi støtter derfor at kommuneplanens arealdel revideres som foreslått.**

Gjennomfør en planvask

Kommunen bør i planstrategien ta standpunkt til om arealdelen skal ryddes for gamle og urealiserte planområder og at **gamle og helt eller delvis urealiserte reguleringsplaner (for eksempel reguleringsplaner eldre enn 10 år) skal endres eller oppheves.** Samtidig bør det avklares om kommuneplanen også skal ajourføres for de områdene som er utbygget.

Arealnøytralitet

Arealnøytralitet betyr å gjenbruke og fortette områder som allerede er utbygd, enn å bygge ut mer natur. Idéen går ut på at man skal ha null tap av natur i den fremtidige utviklingen av kommunen. Kommunen nevner ikke arealnøytralitet i forslaget til planstrategi. **Vi mener kommunen må inkludere en ambisjon om å bli arealnøytral, og utvikle et arealregnskap/naturregnskap for kommunen (nevnt som verktøy i kunnskapsgrunnlaget, s.18).**

Naturrestaurering

FN har utpekt 2021-2030 til verdens tiår for restaurering av økosystemer. I naturavtalen setter verden seg et mål om å restaurere 30 % av forringet eller ødelagt natur. Kommunen nevner ikke naturrestaurering i forslaget til planstrategi. **Vi mener planstrategien må inkludere behovet for å skaffe en oversikt over egnede områder for restaurering og hvordan dette kan gjennomføres.** Se eksempel fra Nordre Follo kommune⁴.

Avslutning

Norsk friluftsliv har utarbeidet en hurtigguide til lokalpolitikere ved rulling av planstrategi⁵. Dette er en veileder med konkrete råd for hvordan hver kommune kan lykkes med å bevare naturgrunnlaget,

⁴ [Arealnøytralitet, Nordre Follo kommune](#) og [oversikt over restaurerbar natur i Nordre Follo](#)

⁵ <https://norskfriluftsliv.no/wp-content/uploads/2020/04/Oppdatert-Planstrategi2020-guide.pdf>

sikre attraktive friluftslivsarealer og gi gode oppvekstkår for kommende generasjoner, i tråd med FNs bærekraftsmål. Hvis dere ikke allerede er kjent med den, anbefaler vi dere å ta en titt.

Vennlig hilsen

Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus

Adrian Mortensen
Koordinator
FNF Oslo og Akershus

